

Wes-Kaapse
Regering

Weskaap Onderwysdepartement
Kurrikulum (VOO)

HERSIENING 2026
Kwartaal 1

REKENINGKUNDE

Graad 12

ANTWOORDE

TOTAAL: 25

PRE-TOETS

TYD: 20 minute

VRAAG 1

Kies die korrekte **AARP beginsel** uit die onderstaande lys wat die stelling die beste pas. Skryf slegs die beginsel in die **ANTWOORDKOLOM**.

lopende saak; paring; besigheidsentiteit; wesentlikheid; omsigtigheid; historiese koste

		ANTWOORD
1.1	Bates word aangeteken teen hulle oorspronklike kosprys en nie teen hulle vervangingswaarde nie.	Historiese koste
1.2	Finansiële inligting belangrik vir besluitneming, moet apart getoon word, bv rente uitgawes word geskei van bedryfsuitgawes.	Wesentlikheid
1.3	Inkomste en uitgawes moet in die korrekte finansiële periode aangedui word.	Paring
1.4	Finansiële state word voorberei met die veronderstelling dat die besigheid sal bly voortbestaan in die nabye toekoms.	Lopende saak
1.5	Syfers moet realisties en konserwatief wees, bv netto debiteure, nadat voorsiening vir oninbare skulde afgetrek is.	Omsigtigheid

VRAAG 2

Pas die term in KOLOM A met die beskrywing in KOLOM B. Skryf slegs die korrekte letter (A - F) in die **ANTWOORDKOLOM**.

	KOLOM A		KOLOM B	ANTWOORD
2.1	Vaste/ Tasbare Bates	A	Bedrae verskuldig wat oor 'n tydperk langer as 12 maande afbetaal sal word.	D
2.2	Bedryfsbates	B	Die finansiële resultate van 'n besigheid se koop en verkoop aktiwiteite.	F
2.3	Eienaarsbelang / Eienaarsekwiteit	C	Bedrae verskuldig wat binne 12 maande afbetaal sal word.	E
2.4	Bedryfswins	D	Bates wat vir langer as een jaar gehou word om inkomste te genereer.	B
2.5	Nie-bedryfslaste	E	Die netto waarde van 'n besigheid op enige tydstip in die jaar (Totale Bates – Totale Laste).	A
		F	Bates omgeskakel in kontant binne een jaar.	

VRAAG 3

Identifiseer die korrekte **Nota tot die Finansiële Staat** waarin elke item geplaas sal word. Kies uit die onderstaande lys en skryf jou keuse in die **ANTWOORDKOLOM**.

Kontant en kontantekwivalente; Handel en ander ontvangbares; Voorraad; Vaste Bates; Handel en ander betaalbares; Gewone aandelekapitaal		
		ANTWOORD
3.1	Eiendomsbelasting vir een maand vooruitbetaal	Handel en ander ontvangbares
3.2	Verpakkingsmateriaal voorhande aan die einde van die finansiële jaar	Voorraad
3.3	Finale dividend verklaar	Handel en ander betaalbares
3.4	Vaste deposito verval binne nege (9) maande	Kontant en kontantekwivalente
3.5	Verkoop van vaste bates teen drawaarde	Vaste Bates

VRAAG 4

Voltooi die onderstaande sinne deur die korrekte term in hakies te kies. Skryf die term in die **ANTWOORDKOLOM**.

		ANTWOORD
4.1	Rente op oortrokke bankrekening is 'n (bedryfs-/ finansierings-) uitgawe	finansierings-
4.2	Bedryfsbates min Bedryfslaste is (totale / bedryfs-) kapitaal	bedryfs-
4.3	Die Ouditverslag dui aan: " <i>Met die uitsondering van 'n paar aspekte, kan aandeelhouders vertrou op die syfers en resultate in die finansiële state</i> ". Dit sal beskou word as 'n (gekwalfiseerde / weerhouding van opinie) ouditverslag	gekwalfiseerde
4.4	Die Staat van Omvattende Inkomste toon die finansiële (posisie/ resultaat) van die maatskappy.	resultaat
4.5	Die (Kontantvloeistaat/ Bankstaat) toon die effek van besigheidsaktiwiteite ten opsigte van kontantbronne van 'n maatskappy.	Kontantvloeistaat

VRAAG 5

Voltooi die onderstaande sinne deur die korrekte term uit die blok te kies. Skryf die term in die **ANTWOORDKOLOM**.

behoue inkomste; belastingaanslag; uitgereikte aandelekapitaal; gemagtigde aandelekapitaal; aandeelhoudersverdiensle; voorlopige belasting; Kommissie vir Maatskappye en Intellektuele Eiendom (CIPC)		
		ANTWOORD
5.1	Die is die gedeelte van maatskappywinst na belasting wat nie verdeel kan word aan die aandeelhouders nie.	behoue inkomste
5.2	Die netto wins na belasting wat beskikbaar is om verdeel te word aan die aandeelhouders is die	Aandeelhoudersverdiensle
5.3	Die reik 'n registrasienuommer aan maatskappye uit.	CIPC
5.4	Die bedrag van inkomstebelasting vir die jaar soos bevestig deur SAID wanneer hulle die uitreik.	belastingaanslag
5.5	Die totale aantal aandele verkoop aan aandeelhouders.	Uitgereikte aandelekapitaal

AKTIWITEIT 1 (Terugkoop van aandele: Berekeninge, Grootboek & Notas tot die Fin. state) (30; 20 min)

1.1 1 Maart 2025

Berekeninge	Bewerkings	Antwoord
Gemiddelde aandeeluitreikprys	R4 500 000 ÷ 750 000 aandele ✓	R6,00 per aandeel ☒
Netto Batewaarde per aandeel	R5 700 000 ÷ 750 000 aandele ✓	R7,60 per aandeel ☒

(4)

1.2 1 Junie 2025

Berekeninge	Aandelekapitaal-gedeelte	Behoue inkomste gedeelte	Terugkoopprys
Prys per aandeel	R6,00✓	R2,00✓	R8,00
Vir 100 000 aandele	R600 000✓	R200 000✓	R800 000

(4)

1.3: 28 Februarie 2026

Berekeninge	Bewerkings	Antwoord
Gemiddelde aandeelprys	R3 900 000 ✓ ÷ 650 000 aandele	R6,00 per aandeel ☒
Netto Batewaarde per aandeel	R5 550 000✓ ÷ 650 000 aandele (3 900 000 + 1 650 000)	R8,54 per aandeel ☒

1.4 Voltooi die grootboekrekeninge vir die jaar tot 28 Februarie 2026:

GEWONE AANDELEKAPITAAL

2025 Jun 1	Bank ✓	KBJ	✓ 600 000	2025 Mar 1	Saldo	a/b	4 500 000
					3 900 000		
							(2)

BEHOUE INKOMSTE

2025 Jun 1	Bank ✓		✓ 200 000	2025 Mar 1	Saldo	a/b	1 200 000
2026 Feb 28	Saldo	o/d	1 650 000 ☒	2026 Feb 28	Verdelingsrek ✓		✓ 650 000
			1 850 000				1 850 000
				2026 Mar 1	Saldo ☒	a/b	1 650 000
							(5)

BANK

2025 Mar 1	Saldo	a/b	1 100 000	2025 Jun 1	Gewone Aandelekapitaal ✓	KBJ	600 000
					Behoue Inkomste ✓		200 000
							(2)

VERDELINGSREKENING

2026 Feb 28	Inkomstebelasting	✓	390 000	2026 Feb 28	Wins & verlies	✓	1 300 000
	Dividende op gewone aandele	✓	260 000				
	Behoue inkomste	✓	650 000				
			1 300 000			✓	1 300 000
							(5)

1.5 Voltooi die NOTA by die finansiële state: (4)

Behoue inkomste	
Saldo begin van die jaar (1 Maart 2025)	1 200 000
Netto wins na belasting	✓ 910 000
Terugkoop van 100 000 gewone aandele	✓ (200 000)
Dividende	✓ (260 000)
Saldo einde van die jaar (28 Feb 2026)	☒ 1 650 000

TOTAAL: 30

AKTIWITEIT 2:

(50; 40 min)

***1 punt vir BEL (al drie kolomme korrek); 2de punt is vir die bedrag waar aangedui**

2.1	Rekening Dt	Rekening Kt	*	B	E	L
Bv	Direkteursfooie	Opgelope uitgawes		0	- 15 000	+15 000
1	Aandeehouers vir dividende	Bank	✓	- 60 000	0	- 60 000
2	Dividende op gewone aandele	Bank	✓	- 30 000	- 30 000	0
3	Bank	Gewone aandelekapitaal (80 000 x 6,50)	✓	+ 520 000	+ 520 000	0
4	Dividende op gewone aandele	Aandeehouers vir dividende (200 000 x 3,50)	✓ ✓	0	- 70 000	+ 70 000
5a	Gewone aandelekapitaal	Bank (920 000 / 200 000 = R4,60) [20 000 x 4,60]	✓ ✓	- 92 000	- 92 000	0
5b	Behoue inkomste	Bank (R7,50 - R4,60 = R2,90) [200 000 x 2,90]	✓ ✓	- 58 000	- 58 000	0
	(6)	(6)		(9)		(21)

2.2 GEWONE AANDELEKAPITAAL

GEMAGTIG		
200 000 gewone aandele ✓		
UITGEREIK		
120 000 ✓	gewone aandele uitgereik op 1 Maart 2025	✓ 400 000
80 000 ✓	aandele uitgereik teen R6,50 p.j. gedurende die jaar	☑ 520 000
(20 000)✓	aandele teruggekoop op 1 Nov 2025 @ gemid.prys (R4,60 p.j.) ☑ (20 000 x R4.60)	☑ (92 000)
180 000 ✓	gewone aandele uitgereik op 28 Feb 2026 (180 000 x R4,60)	☑ 828 000

10

BEHOUE INKOMSTE

Saldo op 1 Maart 2025	✓ 30 000
Netto wins na belasting	☑ 420 000
Terugkoop van 20 000 aandele teen R2,90 bo die gemid. prys (20 000 x R2.90 ☑)	☑ (58 000)
Dividende vir die jaar	☑ (100 000)
Betaal (120 000✓ x R0.25)	✓ 30 000
Aanbeveel (200 000✓ x R0,35)	✓ 70 000
Saldo op 28 Feb 2026	☑ 292 000

10

2.3 Die direkteure is nie seker of die prys van die nuwe uitgifte op 1 November 2025 redelik was of nie. Bereken die Netto Batewaarde (NBW) per aandeel op 28 Februarie 2026. (4)

$$\frac{(1\ 120\ 000) + 828\ 000\checkmark + 292\ 000\checkmark}{180\ 000\checkmark} \times 100c = 622,22c \text{ (OF R6,22) } \checkmark$$

Dink jy die direkteure het 'n goeie besluit geneem om die aandele teen R6.50 per aandeel uit te reik? Let daarop dat die NBW per aandeel vir die 2025 finansiële jaar 600 sent was. Voorsien TWEE redes vir jou antwoord. (5)

JA ✓ + redes ✓✓ ✓✓

- Die NBW het van 600c tot 622c verbeter
- Uitreikprys van 650c was meer as die NBW van 600c. Die NBW is die waarde van Tot Bates minus Tot. Laste. Vaste bates word teen drawaarde in die Balansstaat getoon, dus is die NBW k'n konserwatiewe waarde. Aandele behoort dus altyd vir meer as NBW per aandeel uitgereik word.
- Die Balansstaat toon die fin. posisie gebaseer op die verlede en groei-vooruitsigte en toekomsplanne is nie in die NBW ingereken nie. Aandeelhouders is meestal bereid om meer as die NBW te betaal.

TOTAAL: 40

AKTIWITEIT 4 (Aansuiweringe en Fin. State vir die jaar tot 30 Junie 2026)

	Aansuiweringe	Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat)		Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat)	
		Afdeling & Item	Berekening & Bedrag	Afdeling & Item	Berekening & Bedrag
<i>Bv.</i>	<i>W&L vir Junie nog nie betaal nie</i>	<i>Bedryfsuitgawes Water & Ligte</i>	<i>R1 200</i>	<i>Bedryfslaste Opgelope uitgawes</i>	<i>R1 200</i>
1.	Beskadigde voorraad, kosprys R6 000, is aan vervaardigers teruggestuur. 'n Fisiese voorraadopname op 30 Junie 2026 het getoon dat R427 000 handelsvoorraad voorhande is.	Bedryfsuitgawes Handelsvoorraadtekort	[438 000 – 6 000 – 427 000] = 5 000	Bedryfsbates Voorraad	[438 000 – 6 000 – 5 000] = 427 000
2.1	'n Verdere R4 000 se oninbare skulde moet afgeskryf word.	Bedryfsuitgawes Oninbare skulde	[2 800 + 4 000] = 6 800	Bedryfsbates Handel & ander ontvangbares Handelsdebiteure	[80 000 – 4 000] = 76 000
2.2	Die voorsiening vir oninbare skulde moet tot R6 080 aangepas word.	Ander bedryfsinkomste Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwering	[10 400 – 6 080] = 4 320	Bedryfsbates Handel & ander ontvangbares (Voors. vir oninbare skulde)	[10 400 – 4 320] = (6 080)
3.	Die Advertensiekontrak is vir 13 maande betaal	Bedryfsuitgawes Advertensies	(11 700/13= 900) [11 700 - 900] = 10 800	Handel & ander ontvangbares Vooruitbetaalde uitgawes	900
4.	Die huurder het twee maande se huur vooruitbetaal.	Ander bedryfsinkomste Huur Inkomste	[78 400 – 11 200] = 67 200	Handel & ander betaalbares Vooruitontvange Inkomste	11 200
5.	R8 000 is nog aan die ouditeure verskuldig	Bedryfsuitgawes Ouditfoeie	[36 000 + 8 000] = 44 000	Handel & ander betaalbares Opgelope uitgawes	8 000
6.1	Voorsien vir rente op die verbandlening van South Bank teen 15% p.j. vir Junie 2026. Rente op hierdie lening word gekapitaliseer.	Rente uitgawes	[31 200 + 8 050] = 39 250	Nie-bedryfslaste Lening: South Bank	[644 000 + 8 050 – 50 400] = 601 650
6.2	Kapitaaldelging op die lening van R4 200 per maand (rente uitgesluit) sal in die volgende fin. jaar betaal word.			Handel & ander betaalbares Korttermyndeel van die verbandlening	50 400

	Aansuiwering	Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat)		Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat)	
		Afdeling & Item	Afdeling & Item	Afdeling & Item	Berekening & Bedrag
7.	Besonderhede van Diverse uitgawe-items voorhande op jaareinde: <ul style="list-style-type: none"> • Skryfbehoeftes geskat, R800; • Verpakkingsmateriaal getel, R1600 	Bedryfsuitgawes Diverse uitgawes	[9 200 – 2 400] = 6 800	Bedryfsbates Voorraad-nota Verbruiksgoedere voorhande	1 600
				Handel & ander ontvangbares Vooruitbetaalde uitgawes	800
8.	Die versekeringspolis is op 1 September 2025 uitgeneem teen 'n premie van R2 420.	Bedryfsuitgawes Versekering	[29 040 – 4 840] =24 200	Handel & ander ontvangbares Vooruitbetaalde uitgawes	4 840
9.1	Nuwe toerusting is op 1 Jan. 2026 gekoop en korrek ingeskryf, R26 000.			Nie-Bedryfsbates Vaste Bate-nota: Toerusting	1/7/2025: R230 000 Toevoegings R 26 000 30/6/2026: R256 000
9.2	Toerusting se waarde word verminder teen 10% p.j. op die verminderde saldo-metode.	Bedryfsuitgawes Waardevermindering	Oue: R4 600 (230 000-184 000) x 10% Nuwe: R1 300 (26 000 x 6/12 x 10%) = 5 900	Non-Bedryfsbates Vaste Bate-nota: Opgehoopte Waardevermindering op Toerusting	5 900
10.	Herstelwerk aan geboue, R22 000, is foutiewelik teen Grond en Gebouerekening gedebiteer.	Bedryfsuitgawes Herstelwerk	22 000	Nie-Bedryfsbates Vaste bate-nota: Grond & Geboue	2 076 000 - 22 000 2 054 000
11.	150 000 nuwe aandele is op 1 Julie 2025 teen 220c per aandeel uitgereik en korrek ingeskryf			Aandeelhouersekwhiteit Gewone aandeelkapitaal	150 000 x 2,20 330 000
12.	R4 600 is verskuldig aan SAID vir inkomstebelasting.	Inkomstebelasting	[47 000 + 4 600] = 51 600	Handel & ander betaalbares SAID (inkomstebelasting)	4 600
13.	Die direkteure het 'n finale dividend van 10c per aandeel verklaar			Aandeelhouersekwhiteit Behoue inkomste nota Handel & ander betaalbares Aandeelhouers vir dividende	900 000 x 0.10 90 000

AKTIWITEIT 5 (Finansiële state) (volg op Aktiwiteit 4)**5.1 TONI BPK****STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2026**

R

Bruto Wins (1 942 000 – 24 000 – 1 080 000)		✓✓	838 000
Ander bedryfsinkomste	bewerking	✓	73 050
Korting Ontvang			1 530
Huurinkomste (78 400✓ – 11 200✓)		✓	67 200
Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwering (10 400✓ – 6 080✓)		✓	4 320
Bruto bedryfsinkomste (838 000 + 73 050)		✓	911 050
Bedryfsuitgawes	bewerking		(553 300)
			(11)
Salarisse en Lone			307 300
Direkteursfooie			120 500
Handelsvoorraadtekort (438 000 ✓ – 6 000 ✓ – 427 000✓)		✓	5 000
Oninbare skulde (2 800✓ + 4 000✓)		✓	6 800
Advertensies (11 700✓ – 900 ✓ [11700/13])		✓	10 800
Ouditfooie (36 000 ✓ + 8000 ✓)		✓	44 000
Diverse uitgawes (9 200 ✓ – 800 ✓ – 1 600 ✓)		✓	6 800
Versekering (29 040 ✓ – 4 840 ✓)		✓	24 200
Herstelwerk			✓ 22 000
Waardevermindering			✓ 5 900
			(22)
Bedryfswins (911 050 – 553 350)		✓	357 750
Rente Inkomste (9 000 + 1 600)		✓✓	10 600
Wins voor rente uitgawes			368 350
Rente uitgawes (31 200 + 8 050)		✓✓	(39 250)
Netto Wins voor belasting		✓	329 100
Inkomstebelasting (47 000 + 4 600)		✓	(51 600)
Netto wins na belasting			277 500
			(7)

(40)

5.2 TONI BPK: Notas tot die Finansiële state on 30 Junie 2026

VASTE / TASBARE BATES	GROND & GEBOUE	TOERUSTING	TOTAAL
DRAWAARDE (begin van jaar)	2 054 000	46 000 ✓	2 100 000 ✓
Kosprys	2 054 000 ✓	230 000 ✓	2 284 000 ✓
Opgehoopte waardevermindering		(184 000) ✓	(184 000)
Bewegings:			
Toevoegings teen kosprys		26 000 ✓	26 000
Vervreemdings teen drawaarde			
Waardevermindering (sien IS)		(5 900) ☑	(5 900)
DRAWAARDE (einde van jaar)	2 054 000 ✓	66 100 ☑	2 120 100 ☑
Kosprys	2 054 000	256 000 ✓	2 310 000 ✓
Opgehoopte waardevermindering		(189 900) ☑	(189 900)

(14)

5.3 Handel en ander ontvangbares

Netto Handelsdebiteure	☑	69 920
Handelsdebiteure (80 000 – 4 000)	✓✓	76 000
Voorsiening vir Oninbare Skulde (10 400 – 4 320)	✓✓	(6 080)
Vooruitbetaalde uitgawes (900 + 800 + 4 840)	✓✓✓	6 540
		76 460

(8)

5.4 STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE OP 30 JUNIE 2026 (EKWITEITAFDELING)

EKWITEIT EN LASTE	
AANDEELHOUSERSEKWITEIT	☑ 2 117 500
Gewone aandeelkapitaal (1 540 000 + 330 000)	✓✓ 1 870 000
Behoue inkomste (120 000 + 277 500 – (60 000+90 000))	✓✓✓✓ 247 500
NIE-BEDRYFSLASTE	601 650
Verbandlening: South Bank (644 000 + 8 050 - 50 400)	✓✓✓ 601 650

(10)

AKTIWITEIT 6 (Staat van Finansiële Posisie [Balansstaat] - formaat)

Verskaf die ontbrekende bedrae om die Staat van Finansiële Posisie te voltooi.

STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE soos op 28 FEBRUARIE 2026

BATES	Notas	
NIE-BEDRYFSBATES		4 980 000
Vaste/ tasbare bates	3	4 820 000
Finansiële bates		160 000
BEDRYFSBATES		1 820 000
Voorraad	4	956 000
Handel & ander ontvangbares	5	861 000
Kontant & kontantekwivalente	6	2 500
TOTALE BATES		6 800 000
EKWITEIT EN LASTE		
AANDEELHOUERSEKWITEIT		5 286 200
Aandelekapitaal	7	5 068 000
Behoue inkomste	8	218 200
NIE-BEDRYFSLASTE		592 000
Verbandlening (740 000 – 148 000)		592 000
BEDRYFSLASTE		921 800
Handel & ander betaalbares	9	728 500
Oortrokke Bank		45 300
Korttermyndeel van die verbandlening		148 000
		6 800 000

AKTIWITEIT 7 (Staat van Finansiële Posisie - Notas)

(40; 35 min)

7.1 VASTE/TASBARE BATES	Grond & Geboue	Voertuie	Toerusting	Totaal
Drawaarde begin van die jaar	2 394 860	208 000 ☒	55 000 ☒	2 657 860 ☒
Kosprys	2 394 860 ☒	✓ 290 000	✓ 380 000	3 064 860
Opgehoopte waardevermindering		✓ (82 000)	✓ (325 000)	(407 000)
Beweging				
Toevoegings	1 000 000	✓ 450 000		1 450 000 ☒
Vervreemdings teen drawaarde				
Waardevermindering vir die jaar (41 600✓ + 15 000✓ / 54 999)		(56 600)	✓ (54 999)	111 499 ☒
Drawaarde - einde van die jaar	3 394 860 ☒	601 400 ☒	1 ☒	3 996 261 ☒
Kosprys	3 394 860	✓ 740 000	✓ 380 000	✓ 4 514 860
Opgehoopte waardevermindering		✓ (138 600)	✓ (379 999)	✓ (518 599)

(25)

7.2 GEWONE AANDELEKAPITAAL

GEMAGTIG		
5 000 000 gewone aandele ✓		
UITGEREIK		
2 500 000	gewone aandele uitgereik op 1 Maart 2018	✓ 2 875 000
500 000 ✓	aandele gedurende die jaar teen R1,75 p.j. uitgereik	☒ 875 000
(312 000)✓	aandele gedurende die jaar @ R1,25* p.j. ☒ teruggekoop	☒ (390 000)
2 240 000 ✓	gewone aandele uitgereik op 28 Februarie 2025	☒ 828 000

8

*R1, 25 = $\frac{(2\,875\,000 + 875\,000)}{(2\,500\,000 + 500\,000)}$

7.3 HANDEL EN ANDER BETAALBARES

Handelskrediteure	393 400	
Opgelope uitgawes	12 000	
Vooruitontvange inkomste	19 800	
Aandeehouers vir dividende (2 240 000 x 0,15)	336 000	
SAID (Inkomstebelasting)	10 482	
SAID (LBS)	25 280	
Krediteure vir Salarisse / Lone	10 538	
Pensioenfonds	38 750	
	846 250	7

AKTIWITEIT 8 (Balansstaat + notas)

(50; 40 min)

8.1 BEHOUE INKOMSTE-NOTA

Saldo begin van die jaar	345 000		
Netto wins na belasting (1 250 000 x 72%)	900 000	✓✓	
Terugkoop van aandele (75 000 ✓x R1,50)✓✓ <u>OF</u> (450 000 (1 punt) – 337 500) (2 punte)	(112 500)	☑	
Gewone aandele-dividende:	(492 000)		
Tussentydse dividende	240 000		
Finale dividende (900 000✓x 28c)✓	252 000	✓	
Saldo einde van die jaar	640 500	☑	10

8.2 STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT) OP 28 FEBRUARIE 2025

BATES			
Nie-bedryfsbates	balanserende syfer	4 860 030	☒
Vaste / Tasbare bates (4 350 000✓ – 650 520✓)		3 699 480	✓
Finansiële bates		1 160 550	☒ 5
Bedryfsbates		479 970	☒
Voorraad (258 740✓ + 2 180✓)		260 920	✓
Handel & ander ontvangbares (195 000✓ – 6 500 ✓ – 5 500✓✓ + 8 050✓✓ + 14 000✓✓)	364 000- 350 000	205 050	☒
Kontant & Kontantekwivalente (464 000 ✓ – 450 000☒) Sien terugkoop van GAK		14 000	☒
TOTALE BATES	dies. as TE+L	5 340 000	☒ 17
EKWITEIT EN LASTE			
Aandeelhouersekwhiteit		4 353 000	☒
Gewone aandelekapitaal (4 050 000 ✓ – 337 500 ✓✓)	[450 000 – 112 500]	3 712 500	☒
Behoue inkomste	sien 7.1	640 500	☒ 6
Nie-bedryfslaste		490 000	
Lening: Vida Bank (750 000 + 57 300 ✓✓ – 192 300 ✓ – 125 000✓)		490 000	☒ 5
Bedryfslaste		497 000	☒
Handel en ander betaalbares (101 000✓ + 19 000✓)		120 000	✓
Aandeelhouers vir dividende	see 7.1	252 000	☒ 40
Korttermyndeel van lening		125 000	☒
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		5 340 000	☒ 7

*Handel & ander betaalbares kan die ander items onder bedryfslaste insluit.

AUDITVERSLAE**AKTIWITEIT 9 (Ouditverslag - begrippe)**

- 9.1** Kies die ouditmening uit KOLOM B wat die soort ouditverslag in KOLOM A die beste beskryf. Skryf die letter (A – C) in die antwoordkolom in ANTWOORDEBOEK. (6)

	KOLOM A	KOLOM B (mening)		Antwoord
9.1.1	Gekwalifiseerde ouditverslag	A	Volgens ons mening, weerspieël die finansiële state in alle materiële aspekte 'n redelike weergawe van die finansiële posisie van Shabba Bpk soos op 28 Februarie 2023.	C
9.1.2	Ongekwalifiseerde ouditverslag	B	Ons was nie in staat om genoegsame ouditbewyse te verkry vir 'n ouditmening nie. Vervolgens spreek ons nie 'n mening uit oor die finansiële state van Khothule Bpk. vir die jaar tot 28 Februarie 2023 nie.	A
9.1.3	Weerhoudingsverslag (weerhouding van mening)	C	Volgens ons mening, behalwe vir die effek van die ongemagtigde rentevrye lening aan die Hoof Uitvoerende Beampte (HUB), weerspieël die jaarlikse finansiële state 'n redelike weergawe in alle materiële aspekte van die finansiële posisie van Dai Bpk.	B

- 9.2** Voltooi die sinne in KOLOM A met die korrekte terme uit KOLOM B. Skryf slegs die letter (A – E) in die Antwoordkolom in die ANTWOORDEBOEK.

	KOLOM A	KOLOM B		Antwoord
9.2.1	Die toon die mening wat aandui of die finansiële state korrek is en 'n geloofwaardige weergawe is van die maatskappy se finansiële resultate	A	Internasionale Finansiële Verslagdoeningstandaarde (IFRS)	E
9.2.2	Die bevat riglyne vir die opstel van finansiële maatskappystate om 'n mate van eenvormigheid te verseker	B	SAID-verslag	A
9.2.3	Die lewer kommentaar op die finansiële posisie en huidige status van die maatskappy.	C	Oudit-steekproefneming	D
9.2.4word gedoen wanneer die ouditeure sekere items kies uit die totale beskikbare ouditbewyse kies om in die ouditproses te gebruik.	D	Direkteursverslag	C
		E	Onafhanklike ouditverslag	

9.3 Lees die uittreksel uit die onafhanklike ouditverslag van Sumba Bpk. en beantwoord die vrae:

UITTREKSEL UIT DIE OUDITVERSLAG VAN SUMBA BPK

Ons het bevind dat interne beheerprosedures nie nagekom is nie en dat dokumentasie vir 'n beduidende gedeelte van die transaksies getoets, nie bestaan het nie.

As gevolg van die gewigtigheid van die saak wat in die vorige paragraaf beskryf word, kon ons nie genoeg ouditbewyse bekom om as basis vir 'n ouditmening te dien nie. Gevolglik spreek ons nie 'n mening uit oor die finansiële state vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023 nie.

9.3.1 **Verduidelik waarom die Maatskappywet van publieke maatskappye vereis om deur 'n onafhanklike ouditeur ge-oudit te word. Gee EEN rede.**

Enige EEN rede ✓✓

- Onpartydige mening kan uitgespreek word.
- Skeiding tussen bestuur en eienaarskap - aandeelhouers se belange word beskerm

9.3.2 **Die ouditverslag is 'n voorbeeld van 'n (gekwalfiseerde/ ongekwalifiseerde/ weerhouding-van-mening-) ouditverslag.**

Weerhouding van mening ✓

9.3.3 **Aan wie is die ouditverslag gerig? Gee 'n rede vir jou antwoord.**

Aandeelhouers ✓

Hulle is die eienaars van die maatskappy / het geld in die maatskappy belê / het die ouditeure aangestel om aan hulle verslag te doen. ✓

9.3.4 **Verduidelik waarom hierdie ouditverslag waarskynlik 'n negatiewe uitwerking op die waarde van die maatskappy se aandele op die JSE sal hê.**

Enige relevante verduideliking ✓✓

- Aandele se waarde sal afneem
- Aandeelhouers sal vertroue in die maatskappy verloor en kan dan hul aandele verkoop
- Potensiële aandeelhouers sal ook nie belangstel om in hierdie maatskappy te belê nie

AKTIWITEIT 10 (Basiese kennis van die KVS-aktiwiteite)

Voltooi die tabel deur 'n merkie in die toepaslike kolom te maak. Die eerste een is vir jou gedoen.

	Beskrywing van transaksie	Bedryfs-aktiwiteit	Beleggings-aktiwiteit	Finansierings-aktiwiteit
1	Koop goedere op krediet	✓		
2	Verkoop goedere aan 'n debiteur	✓		
3	Debiteur vereffen sy rekening	✓		
4	Maatskappy genereer fondse deur nuwe aandele uit te reik			✓
5	Plaas surplus fondse in 'n vaste deposito		✓	
6	Koop meer vaste bates aan		✓	
7	Betaal 'n krediteur	✓		
8	Gaan 'n lening by 'n bank aan			✓
9	Betaal 'n gedeelte van die lening terug			✓
10	Betaal salarisse	✓		
11	Betaal Inkomstebelasting	✓		
12	Onttrek fondse uit 'n vaste deposito wanneer dit verval		✓	
13	Ontvang fooi-inkomste vir dienste gelewer	✓		
14	Verkoop vaste bates wat verouderd geraak het		✓	
15	Maatskappy koop aandele van aandeelhouders terug			✓

AKTIWITEIT 11 (Kontantvloeistaat)

11.1 Wat is hoofdoel van 'n Kontantvloeistaat?

- Dit verskaf inligting oor die invloei en uitvloei van kontantbronne aan die gebruikers van finansiële state
- Om te sien hoe kontant gegenereer en/of spandeer word en wat die kontantvloei situasie van die maatskappy is.
- Om die verskil tussen die beginsaldo en eindsaldo van die bank te kan bereken

(2)

11.2 Bereken die ontbrekende bedrae (deur a, b, c & d aangedui) in die Vaste/Tasbare Bate-nota vir die jaar tot 31 Oktober 2025.

	Berekeninge	Bedrae
a	3 000 000 – 2 500 000	500 000
b	660 000 x 20%	132 000
c	660 000 – (b) – 446 000 OR 150 000 – 68 000	82 000
d	157 500 + 48 000 -55 000 OR 258 000 – 108 000	150 000

(2)

(2)

(3)

(3)

(10)

**11.3 BARBIE BPK
KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 OKTOBER 2025**

KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIVITEITE	625 000
Kontant gegeneer van bedrywighede	1 985 500
Rente betaal	(175 500)
Belasting betaal (27 500 + 375 000 + 22 500)	(425 000)
Dividende betaal (385 000 + 825 000 – 450 000)	(760 000)
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGSAKTIVITEITE	534 000
Vaste bates aangekoop	(48 000)
Opbrenge van bates verkoop (500 000 + 82 000)	582 000
KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSAKTIVITEITE	925 000
Opbrenge van aandele verkoop	300 000
Verandering in lening (2 000 000 - 1 375 000)	625 000
NETTO VERANDERING IN KONTANT & KONTANTEKWIVALENTE	2 084 000
KONTANT & KONTANTEKWIVALENTE BEGIN VAN DIE JAAR	207 500
KONTANT & KONTANTEKWIVALENTE EINDE VAN DIE JAAR	2 291 500

40

11.4

Besluite deur direkteure	Rede om John se mening te ondersteun	Rede om die direkteure se besluit te ondersteun (behalwe om die kontantvloei te verbeter)
Reik meer aandele uit	Verwater die opbrengs aan die bestaande aandeelhouers	Goedkoper opsie as verkryging van fondse aangesien rente op lenings betaal moet word
Verkoop vaste bates	Verhoed dat die maatskappy bevoordeel word deur kapitale aanwinst	Onproduktiewe of ongebruikte bates sal onderhoudskoste veroorsaak.

(4)

AKTIWITEIT 12 (Kontantvloeistaat; Verdelingsrekening; Berekening en vertolking van finansiële aanwysers)

12.1 REKONSILIASIE TUSSEN NETTO WINS VOOR BELASTING EN KONTANT GEGENEREER UIT BEDRYWIGHEDE

Netto wins voor belasting	540 000
Aansuiwerings ten opsigte van:	
Waardevermindering	207 300
Rente uitgawe	104 000
Bedryfswins voor veranderinge in bedryfskapitaal	851 300
Kontantgevolge van veranderinge in bedryfskapitaal	7 000
Verandering in voorrade (650 000 – 575 000)	75 000
Verandering in handels- en ontvangbare bedrae (269 000 – 233 000)	(36 000)
Verandering in handels- en betaalbare bedrae (404 000 – 372 000)	(32 000)
Kontant gegenerer uit bedrywighede	585 300

COBRA BPK

KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 APRIL 2025

Kontantgevolge van bedryfsaktiwiteite	255 400
Kontant gegenerer uit bedrywighede	858 300
Rente betaal	(104 000)
Dividende betaal (224 000 + 128 000)	(352 000)
Belasting betaal (151 200 – 11 600 + 7 300)	(146 900)
Kontantgevolge van beleggingsaktiwiteite	(730 400)
Aankoop van vaste bates (1 917 500 + 145 000 + 207 300 – 1 514 400)	744 400
Opbrengs uit die verkoop van vaste bates	145 000
Beleggings maak	(120 000)
Kontantgevolge van finansieringsaktiwiteite	231 000
Opbrengs uit aandele uitgereik	576 000
Terugkoop van aandele (192 000 + 93 000)	(285 000)
Terugbetaling van lenings	(60 000)
Netto verandering in kontant & kontantekwivalente	(244 000)
Kontant & kontantekwivalente begin van jaar	105 000
Kontant & kontantekwivalente einde van jaar	139 000

12.2

ALGEMENE GROOTBOEK VAN COBRA BEPERK							
FINALE REKENINGE-AFDELING							
Dt				Kt			
VERDELINGSREKENING							
2025 April	30	Inkomstebelasting	151 200	2025 April	30	Wins-en-verlies- rekening (388 800 + 151 200)	540 000
		Dividende op gewone aandele (128 000 + 273 000)	401 000			Behoue inkomste	12 200
			552 000				552 000

:
12.3 Bereken die:

ANTWOORD

(a)	Vuurproefverhouding $279\,300 : 787\,000$	0,4 : 1
(b)	Voorraadomsetsnelheid $\frac{2\,200\,000}{\frac{1}{2} (575\,000 + 650\,000)}$ $= \frac{2\,200\,000}{612\,500}$	3,6 keer
(c)	Skuld-ekwiteitverhouding $740\,000 : 1\,564\,800$	0,5 : 1
(d)	Netto batewaarde per aandeel $\frac{1\,564\,800}{2\,100\,000} \times 100$	74,5 sent

<p>(e) Opbrengs op gewone aandeelhoudersbelang</p> $\frac{388\,800}{\frac{1}{2}(1\,564\,800 + 1\,286\,000)} \times \frac{100}{1}$ $= \frac{388\,800}{1\,425\,400} \times \frac{100}{1}$	<p>27,3%</p>
--	---------------------

12.4 Verduidelik of die aandeelhouders tevrede kan wees (of nie) met die dividende, verdienste en opbrengs verdien. Haal toepaslike finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf.

Die aandeelhouders sal tevrede wees, want:

DPA: het vanaf 12 tot 22 sent verbeter
 VPA: het vanaf 12,5 tot 19,9 sent verbeter
 OOAHB: het vanaf 19,6% tot 27,3% verbeter en dit oorskry opbrengs op alternatiewe beleggings.

12.5 Lewer kommentaar oor die likiditeit van die maatskappy. Haal aan en verduidelik VIER finansiële aanwysers om jou antwoord te staaf.

Finansiële aanwysers

- Bedryfsverhouding het vanaf 1,6 : 1 tot 1,1 : 1 verminder
- Vuurproefverhouding het vanaf 0,6 : 1 tot 0,4 : 1 verminder
- Voorraadomsetsnelheid het vanaf 2,3 tot 3,6 keer verbeter wat aandui dat voorraad vinniger verkoop
- Debiteure-invorderingstermyn het vanaf 43 dae tot 24 dae verbeter

Algemene kommentaar:

Die vuurproefverhouding dui 'n moontlike probleem in likiditeit aan indien voorraad nie gou genoeg verkoop word nie. Maar, aangesien die voorraadomsetsnelheid verbeter het, en debiteure betaling vinniger, is die likiditeit bevredigend.

12.6 Lewer kommentaar oor die finansiële geratheid van die maatskappy. Verduidelik en haal finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf.

Skuld-ekwiteitverhouding het vanaf 0,7 : 1 tot 0,5 : 1 verminder wat aandui dat die finansiële risiko verminder het.

Die OOTKA van 24,5% is noemenswaardig hoër as die rentekoers op lenings wat 'n positiewe hefboom aandui.

Die bogenoemde dui aan dat die omstandighede vir die gebruik van lenings gunstig is om winste te genereer.

<https://wcedportal.co.za/eresource/246221>